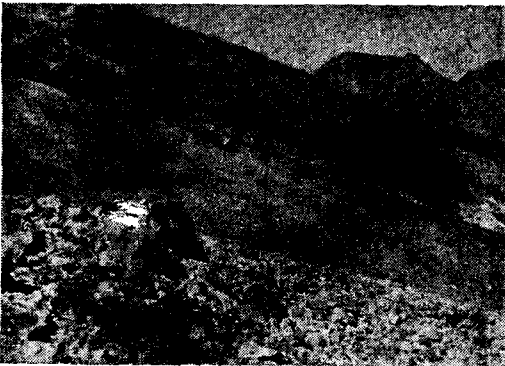

סימון שבילים במדבר יהודה

אסונות מקריים להביא לידי אסונות שיטתיים. והשנית: יש לדאוג לביצוע הסימון כך שהסימנים יראו במקום זמן רב ביותר ולא יהיה צורך לחדש אותם לעתים תכופות מדי (צבע בלתי דוהה!). הוהלטה, אם כן, לבצע קודם כל סימון בקטע של שביל לשם נסיון וללמוד ממנו על צורת הסימון, מקום הסימנים, ארגון העבודה היעיל ביותר (הדבר היה קשור אז בהבטחה מוזיינת וכו'). הזמנו בחוץ-לארץ — שוויץ, צ'כוסלובקיה, פולין וצרפת — תקנוני-סימון בהרים. תקנונים אלה כתובים בצורת חוברות והם מאושרים על ידי מיניסטריונים מתאימים. למדנו את שיטות הסימון והגענו לפתרון הקרוב לשיטה הצינית.

בתכנית שמנולב לכך, שבילים המצטלבים אסור שיהיה להם צבע שווה, כי הדבר יגרום לטעויות בהצטלבות. שני שבילים סמוכים ומקבילים צריכים להיות בעלי צבע שונה. בהקפדה מיוחדת יש לסמן את נקודות ההסתעפות של שביל, כדי שלא יעברו לידו מבלי להרגיש בהסתעפות. בעיה עיקרית התעוררה בקשר עם סימון נקודות-מים (מעיינות מותקנים, בארות, גבים), כי מטרת הסימון היא לא רק להבטיח התמצאות, אלא גם לכוון לנקודות-המים. פתרנו את הבעיה על-ידי כך, שכל נקודת-מים שמקומה בשטח תוסבר במורה-דרך מיוחדת. כל סימן וסימן בהרים רשום לידו מספרו הסידורי, כך שכל נקודת-מים (או כל עצם אחר הראוי לציון) קל להסביר את מקומה החל מהסימן הקרוב לה ביותר.

שבועות מספר לפני פרוץ מלחמת השחרור יצאנו למדבר-יהודה וסימנו כ-3 ק"מ של שביל החוף מעין-פשהה עד ראס-אל-פשהה. כדי למנוע מחיקת הסימנים על-ידי בדויים השתדלנו לסמן מעל-גבי סולם מתקפל שהבאנו אתנו. הסימן עצמו (בשביל החוף) עשוי פס אדום בין שני פסים לבנים. את הסימון יש לבצע אך ורק בצבעים הבאים הנראים יפה ממרחק: אדום, כחול, צהוב, ירוק, ותמיד בין שני פסים לבנים. רוחב כל פס הוא 5 ס"מ ובס"ה גובה הסימן 15 ס"מ, אורכו 20 ס"מ, לידו המספר הסידורי של הסימן. את הסימנים צובעים על גבי סלע שיש לגקותו קודם לכן.

בשנים האחרונות התפתחה תנועת משוטטים במדבר יהודה: הודו ההרים והגוף הפראי ורוח הגבורה השורה במבצר מצדה, שני אלה משכו את הגוער המאורגן. אם כי התנועה הלכה וגברה, הרי לא קם כל מוסד שיטול עצמו להיות המארגן, מורה הדרך והמפקח על השבילים באיזור מסוכן זה. ואמנם, ברבים האסונות שנגרמו ורק מול הוא שלא נגרמו אסונות חמורים יותר.

על שני קשיים עיקריים יש להתגבר במדבר-יהודה: א. הריחוק מכל מקום ישוב יהודי וגם לא יהודי, וב. הצמא — מיעוט מקורות המים בחבל זה.

כדי להתגבר על קשיים אלה צריך לדעת: א. היכן נמצאים מקורות המים הסמוכים לקו התנועה ומה מצבם בעונת הטיוול הנידון, וב. יש להבטיח את ההתמצאות בזמן הסיור במדבר. כלל פשוט ישנו במדבר: איבודת את השביל שבחרת לו — איבודת גם את מקורות המים לידו. ושוב אין כל נדאות שתמצא מקורות מים אחרים, וספק זה הוא הגורם לדכאון ולאפסית-כוחות. ודאי-עקא: ההתמצאות במדבר-יהודה בדומה לאיזור הרים השופים אחר, היא קשה מאוד. גורם נוסף לכך הוא שהמפות, בקנה-מידה 1:100.000, אינן מספיקות כלל בשטח הררי זה הגורר על-ידי בתרונים (קניונים) עמוקים ותלולים והעשיר ב"ארובות" אנכיות, ואם אתה תועה ומנסה לבחור דרך חדשה, מי יערוב שלא תגיע אליי החום? גם המפות של חלק ארץ זה אינן מדוייקות במידה מספקת. זאת ועוד: לא תמיד עמדה על הגובה ידיעת השימוש במפה ובמצפן. נוסף על כך את הצורך לנוע לפעמים בלילה. ענין ההתמצאות והשמירה על קו-הדרך הופך להיות דבר שבמזל. לפני כשש שנים צצה בי מחשבה שיש לעשות דבר, והוא: לסמן בסימנים במדבר עצמו את השבילים העיקריים, ובפרט אלה המובילים למצדה. שיטה זאת של סימון שבילים בהרים קיימת בכל ארץ טרבותית ונוכרת בסימנים למיניהם שהובילוני בהרי טרטה, בקרפטים, באלפים הצרפתיים והשווייציים. השיטה מצטיינת בפשטותה וביעילותה הרבה. לכל שביל צבע הסימנים משלו, והמשוטט דואג רק למצוא בדרכו את הסימנים בצבע הדרך אשר בחר בה. הסימנים מאשרים לו כי, אכן, לא טעה מהדרך הנכונה ובמקרה של אי-ודאות — יכוון אותו הסימן לשביל הנכון.

למרות כל המאמצים וההשתדלויות לא נמצא המוסד אשר יראה לעצמו ענין בתכנית זו, עד שחל מפנה בסוף שנת 1947. לאחר התעיה שקרתה אותו זמן לשתן קבוצות גדולות של מטיילים, אשר איבדו את דרכן ונשארו בחוסר-מים, התעורר בכמה מוסדות ענין בהצעת הסימון השבילים במדבר. נוצרה קבוצה יוזמת שכללה כמה מתלמידי סמינריון-הקיבוצים — אנשי בית-הערבה ופלמ"ח ניקים ותיקים. עובדה תכנית כללית של סימון רוב השבילים הידועים כבר, ובעיקר אלה המובילים למצדה. תשומת-לב רבה הקדשנו לכללי הסימון. ואין הדבר פשוט כפי שהיה נראה ממש ראשון. סימון פויו עלול לגרום אי-הבנות, ומכאן ריבוי תעיות, שפירושו: במקום